

KLUBOVÁ PUTNA

Večer se sci-fi — červen + úvodník

Tak dnes připadl úkol napsat o naší klubové schůzce na mne. Jtp se nejapně vymluvil, že si zapomněl blok a volné papíry odmítl s poukazem na to, že by je stejně ztratil. Nechápu: snad si to může pamatovat, ne? Nezbyvá mi tedy než vytáhnout svůj notýsek a pokusit se s jeho pomocí naší poslední schůzku zrekapitulovat.

Schůzka začala tradičním způsobem. ZdRaMB nás upozorňoval na pořady o záhadách, které viděl v televizi, a vždy to mělo za následek diskuzi o závažných problémech. Prvním z nich byly známé kruhy v obilí. Jedním z pokusů o vysvětlení tohoto fenoménu je plazmový vír. Nikdo však tímto způsobem zatím nedokázal přesvědčivě objasnit pravidelnost kruhů a dalších mnohem složitějších tvarů. Naopak se nabízí celkem jednoduchý způsob jak kruhy vytvořit běžnými prostředky (pár chlapů a provaz). Existují však odborníci, kteří se na kruh jen podívají a hned vědí, jestli je pravý nebo jestli to je padělek. U pravých kruhů jsou totiž stébla obilí pouze ohnuta, ale nejsou zlomena. Kdo a jak to dělá, nikdo neví. Každopádně to dělá zatraceně dobře. Svědčí o tom mj. i první letošní obrázky kruhů z Anglie.

Další diskuze se týkala pravosti ostatků A. Hitlera. Zbytky lebky s otvorem po střele a kosti se prý nacházejí v Rusku a než se tam dostaly, prošly několika místy. Po válce bylo velkým úkolem přesvědčit Stalina, že to jsou skutečně ostatky Hitlera, a že Hitler je tedy opravdu mrtev. Dospěli jsme však k závěru, že se ani neví přesně jak Hitler zemřel a že jeho smrt mohla být naaranžovaná.

Další závažný problém, který jsme řešili, byla otázka egyptských pyramid. Působení civilizace a množství turistů má na egyptské pyramidy a hrobky zhoubný vliv. Malby praskají, blednou, kámen vysychá a hrozí postupné zhroucení. Jen jsme se nemohli shodnout na jedné věci: zda to je tím, že se vlivem návštěv turistů uvnitř zvyšuje vlhkost nebo zda to je tím, že se snižuje vlhkost. Turisté se uvnitř potí a dýchají, a tak by se vlhkost měla zvyšovat. Přístupy jsou otevřené, proudí jimi

vzduch, a tak by se vlhkost měla snižovat. Ať je to tak nebo tak, egyptské památky jsou ve stále horším stavu a blíže zničení.

Značnou část schůzky jsme tentokrát věnovali přípravě příštího ročníku soutěže. Snad ještě nikdy nám netrvalo vybrání tématu soutěže tak dlouho. Po zkušenosti z loňského ročníku, kdy se řada autorů přiklonila k různým požitavinám, jsme chtěli těmto soutěžícím vyjít vstříc a nabídnout jim téma související s jídlem nebo pitím. Popsal jsem asi tři stránky svého bloku nejruznějšími více či méně vhodnými nápady, z nichž se nám žádný nelíbil natolik, abychom se pro něj rozhodli. Jtp nás navíc rozptyloval hádankami typu Jak naučit psa mňoukat? a Jak naučit kočku štěkat? Kdyby ochránci zvířat slyšeli odpovědi, tak by další číslo Putny už asi nevyšlo. Nakonec jsme téma vybrali. Uvidíme, co s ním svedou účastníci soutěže (budou-li jací po jeho přečtení).

Výběr tématu pro příští ročník soutěže nás vyčerpával natolik, že jsme se rozhodli schůzku ukončit. Ještě předtím jsme si však domluvili prázdninovou schůzku – jtp nás pozval. Tak uvidíme.

Protože ještě trochu místa zbylo, neodpustím si tradiční úvodník. K předchozímu večeru se ZT vyjádřil natolik obsáhle a přesně, že nemám ani co doplňovat, ani co vyvracet. A nic jiného mi ani nezbyvá, protože jsem opravdu neměl notýsek a opravdu jsem už za tu dobu všechno zapomněl. Ale zpět k tomuto číslu. Jak jste si asi všimli, vychází tato Putna spolu se svým mladším sourozencem v nápadité dvojčíselné úpravě. O tom, co nás k tomu vedlo, se možná rozepíšu v následujícím úvodníku, který budu mít celý jen a jen pro sebe. Teď už mi nezbyvá než ucedit omluvu za chybějící červenovou hvězdnou oblohu, na kterou je už teď koncem tohoto měsíce stejně pozdě. V tomto čísle najdete další z příspěvků naší letošní soutěže a můžu vám slíbit, že není zdaleka poslední. Tak tedy příjemný zbytek léta a s ním i příjemné chvíle nad stránkami našeho časopisu.

ZT & jtp-

Voda a písek, písek a voda

Josef Berger

Je mi brožné vedro. Jsem celý zpocený a mám neskrutěnou žízeň. Myslím, že už to děle nevydržím, asi brzo zemřu.

Ani nejmenší náznak vánku mi neochladí spálená zřáda. Rozpálený písek cítím přes boty.

Zcela vysílený padám tváří do písku, chce se mi brečet, ale nemůžu. S námahou se zvedám a pokračuji dál nekonečnou pouští.

Vzpomínka na déšť se zdá neskutečnou...

„Jsme u cíle, pane,“ ozval se hlasový modul ve voze a taxi s drnutím dosedlo na pečlivě sestřižený trávník.

Harry ani nepočkal, než se ho taxi zeptá, čím bude platit. „Kreditkou,“ zastavil přívál slov a vsunul kartu do štěrby.

Dveře se automaticky otevřely a on vystoupil. Na nedaleké ceduli stálo: ZÁKAZ VSTUPU NA SOUKROMÝ POZEMEK.

Taxi se mezitím vzneslo a odlétlo zpátky na své stanoviště u Mendutského kosmodromu.

Velice zvolna se rozpršelo. Slabý letní deštěk. Pošel pár kroků přes trávník a stoupl si na starý, ale zato dobře udržovaný jezdicí chodník.

Asi po kilometru se chodník „vytratil“ a zbylých pár metrů k bráně musel po svých.

Konečně byl u cíle, na vývěsce bylo do zlatého plíšku vyryto SPOJENÁ TĚŽEBNÍ.

Bojové vrtulníky je vysadily nedaleko mamutí větrné elektrárny. Tisíce větrníků se okamžitě roztočilo jen při nepatrném vánku. Fantastická podívaná, až k obzoru rozprostírající se pole malých rotujících vrtulek.

První paprsky se odrazily od hliníkových lopatek větrníků. Pomalu se rozednívalo. Slunce příjemně zahřívalo ranním chladem ztuhlá těla sedmi bojovníků. Jeho a zbylých šesti biologických klonů, poslušně čekajících na jeho rozkaz.

Bez jakéhokoli postřehnutelného náznaku komunikace za ním vyrazilo všech šest klonů. Sedm k nerozeznání vypadajících lidí, a přesto s jasnou hierarchií.

On, Harry Wolver a jeho šest vlastních klonů. Jeden velitel, jedno mužstvo... Jedna bojová jednotka...

Blížilo se poledne a jednotka od rána ještě neodpočívala. Sice každou půlhodinu zastavovali, aby si přes satelit stáhli aktualizovanou detailní mapu okolí, ale za těch pár minut si stejně nikdo z nich moc neodpočinul.

Jak scházeli z hor do údolí, ráz

krajiny se postupně změnil. Kamenitý terén vystřídaly zelené pastviny.

Pryč byla krásně modrá dopolední oblaka. Slunce zakryly mraky a každou chvíli hrozilo, že začne pršet. Nicméně to ho tolik netrápilo, mnohem horší byla skutečnost, že klon číslo čtyři, jeden ze čtyř odstřelovačů v této jednotce, začal kulhat.

Raději je nechal odpočinout, i když původně počítal, že jejich přesun k silotrafu bude rychlejší...

„Červená!“ zakřičel dvojka. „Kyslík v atmosféře v nedostatečném množství!“

„Nasadit masky,“ zahulákal Harry. A sakra, zaklel v duchu, už je to tady.

Nechal jednotce chvíli na odpočinku a sám se spojil se střediskem. Nahlásil sníženou koncentraci kyslíku v atmosféře 78 km před silotrafem a nechal si poslat mapu. Kousek před nimi se na mapě změt různobarevných čar změnila v černý, nic neříkající flek.

„Vlku,“ ozval se Harry do komunikátoru, „AN-72 se hlásí na kóťe ONC27, podle aktualizované mapy nevím, co je přede mnou. Na mapě je černo. Co se děje?“ Chvilku počkal, než se Mandut ozve.

„Slyšíte mě, AN – 72?“ zaprskala statická elektřina. „Posílám vám hodinu starý snímek okolí.“ Na navigačním displeji pomalu překrývala nově poslaná mapa tu starší. „Ale proč na vaší mapě bylo černé místo zcela určitě nevím. V pouštních oblastech se občas stane, že díky písečné bouři nemohou být získány potřebné údaje a pak jsou na mapě černá místa.“

Náramkový počítač se rozpípal, blikající nápis oznamoval, že radiace dosáhla kritické hodnoty.

Harry ihned nahlásil situaci a vyžádal si potvrzení, že má dokončit misi. „Sakra,“ zaklel potichu, zatímco čekal na odpověď, tohle jim ještě scházelo. Původně měli pouze zjistit příčinu poruchy recyklátoru atmosféry a zjistit, proč nikdo z 5 km vzdáleného silotrafu nic nenahlásil.

Předpoklad byl, že překonají asi 80 km cestu k Silotrafu s kyslíkovými bombami, přepojí komunikační počítač silotrafu na centrálu v Mandutu a počkají, než bude atmosféra obnovena a vrtulníky je vyzvednou. Nebo se vrátí sami po svých.

Nikdo, ale nepočítal s radiací. „Sakra,“ ulevil si ještě jednou. Zřejmě explodoval jaderný reaktor recyklátoru. Takže jim odpadá 5 km cesty od recyklátoru k silotrafu, jestliže explodoval jeden z jeho reaktorů.

Ještě než vyrazili, blesklo mu hlavou, že pokud se radiace cestou zvýší, tak ani nemusí dojít do atomového krytu v recyklátoru.

Prokletých 72 km...

* * *

Sledoval je hned, jak se objevili v jeho teritoriu. Nejprve ucítil zvláštní pach a pak se z ničeho nic vynořili zpoza pískovcové skalky. Rychle se schoval a pozorně je pozoroval. Byli tak divní, absolutně jiní než on a jeho bratři a sestry. Nasál tu cizí vůni do nozder a přemýšlel, co má udělat. Pokračovat v lovu? Znovu se podíval za tím podivným stádem, jež mizelo za další skálou.

A pak si uvědomil ještě jednu věc, nezachytil ani stín jejich myšlenek. To přece není možné! U všech obětí vždy zaslechl jakési myšlenky nebo aspoň ucítil strach, černý a bezmocný strach ze smrti, ale tihle...

Měl velký hlad, ale zvědavost byla silnější. Nasál pozvolna mizející pach jejich těl a rozeběhl se za nimi. Nakonec, proč by je nemohl zabít?

Intenzita pachu se prudce zvýšila. Rychle zastavil a opatrně se rozhlédl. Byli přímo před ním. Nedokázal ty tvary od sebe rozlišit, všichni vypadali stejně a byli i stejně cítit.

A přece zde nějaký rozdíl byl, protože jeden z nich sestavil velký plochý a krásně se lesknoucí kámen, který namířil proti obloze. Ostatní se shromáždili kolem jiného, viditelně unaveného jedince. Celý nedočkavý je pozoroval a vstřebával ty zajímavé pachy. Už přemýšlel, že si chytí něco jiného, když jeden z nich nechal onen lesknoucí se plochý kámen zmizet a ostatní vstali od ležícího. Chvilku ještě postávali na místě a teprve potom odešli. Jeden z nich stále ležel na zemi, nehýbal se ani nekřičel.

Nechápal, co se stalo. Čekal... Až za nějaký čas začal ležícího obcházet, neustále kryt kameny nebo jinými terénními nerovnostmi. Stále ještě váhal, ale zvědavost ho lákala. Obezřetně přišel k ležícímu a rychle kousl. Tvor zakřičel bolestí, ale jinak se nepohnul. Kousl znovu a znovu... Ta lahoda, ta chuť, mozkové vlny šířily do okolí senzační zprávu. Rychle hltal, než tu budou bratři a sestry a on se bude muset rozdělit.

Ležící, zcela vysílen, přestal křičet.

* * *

Konečně byli v polovině pochodu zamořeným územím. Polopoušť pomalu přecházela v poušť. Shluky skalek se stávaly méně častým jevem. Předpokládal, že nejdéle za hodinu je bude obklopotvat pouze žárem vyprahlá poušť. Stále se vyskytovali v prostoru se sníženým obsahem kyslíku v atmosféře. V radioaktivní atmosféře, opravil se v duchu. Hadičkou umístěnou v masce nasál trochu životadárné tekutiny.

Zastavil se a dal povel k rozchodu. Opět se napil a začal sestavovat aparaturu pro satelitní komunikaci.

Klon číslo 4, jeden z jeho odstřelovačů, omdlel bolestí. Harry věděl, co mu je. Zlomený kotník na levé noze nebo lépe řečeno rozdrčený a přetřhaný šlachy. Jako by toho nebylo už takhle málo, dostal horečku. Velmi je zdržoval v pochodu zamořeným územím. Bylo jasné, co musí udělat, ale raději na to nemyslel. Ať se na to díval jak chtěl, tak klon číslo 4 byl jaksi

v podstatě on sám, i když ne doslova. Jenže to mu nijak nepomáhalo v tom zvláštním pocitu sebelítosti.

Nepodařilo se mu spojit s ústředím. Vyčerpán zabalil komunikační aparaturu.

Od klonu číslo čtyři vzali všechny kyslíkové láhve, kromě té, z které dýchal. Dal rozkaz k pochodu. Nikdo neodporoval. Klon číslo 4 se nepokusil zvednout. Přece byli jeden velitel, jedno mužstvo... Jedna bojová jednotka...

* * *

Písečná bouře se do nich opřela s nebyvalou silou. V mžiku se ocitli v letícím písku, jako kdyby byli ve vodě. Přišlo to tak nečekaně, že ani nestačil dát povel k zalehnutí. Nebylo myslitelné, aby za těchto podmínek pokračovali k recyklátoru.

Ještě, že jsme měli ty masky, napadlo ho, jinak by se jim písek dostal snad až do žaludku.

Bouře do nich bušila, jak kdyby je nechtěla pustit dál. Poletující písek se lepil na propocené mundury, stále museli mít zavřené oči. Poryvy větru si s nimi hrály jako s loutkami.

Posledních dvanáct kilometrů, bědoval v duchu Harry, hloupých dvanáct kilometrů. Kdyby teď tak už byli v jaderném krytu hluboko v útrobách recyklovače. Měl pocit, že písečná bouře trvá celou věčnost, ale jak dlouho tu je, zatímco ho mýjely miliony písečných zrněk, netušil. Hodinu, dvě, možná tři.

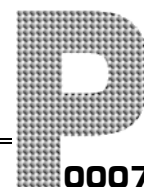
Bouře už polevovala, když uslyšel kousek vedle sebe větrem ztišený řev. Náramkový počítač zablikal a oznámil selhání životadárných funkcí klonu číslo jedna. V první chvíli chtěl vyběhnout za výkřikem, ale pak si uvědomil, že s největší pravděpodobností by jedničku nenašel a sám by se mohl ztratit. Schoulil se do klubička a čekal. Náramkový počítač opět zapípal. Rychle otevřel oči, aby se na něj podíval. Klon číslo dvě zemřel. Za okamžik uslyšel opět pípání.

Doslova ho zalila vlna hrůzy. Tady kolem něj umírali jeho lidé, jeho vlastní lidé, doslova a do písmene, a on nemohl jednat. Ani nemohl na delší čas otevřít oči, aniž by je měl plné písku. Obklopovala ho šustící zed' písečných zrněk.

Uvědomil si naprosto jasnou věc. Jednička ani dvojka nemohli zemřít přirozenou smrtí. Vždyť celý jeho tým byl ve stejné zdravotní kondici jako on. Náramkový počítač opět zapípal. Bleskurychle mrkl na display. Klon číslo pět hlásil napadení neznámým nepřitelem. Za okamžik zemřel i on.

Bez nejmenšího zaváhání vyslal signál k okamžitému opuštění stanoviště. Ústup. Jen těžko se dá bojovat s neznámým nepřítelem. S takovým nepřítelem, který na vás útočí za takových podmínek, kdy se musíte schovat, aby vás nezabilo jenom počasí.

Jakmile se zvedl, udeřil ho do zad prudký náraz větru. Upadl. V žádném případě nemohl stát. Náramkový počítač zapípal. S hrůzou si uvědomil, že už je sám. Sám

proti někomu, kdo mu zlikvidoval během okamžiku celou jednotku.

Co nerychleji to šlo si nasadil dalekohled pro identifikaci vln v infračervené oblasti spektra. Písek znemožňoval pozorování na větší vzdálenost než čtyři metry. Zaklel. Kousek před sebou uviděl menší pohybující se rudý flek. Nepochybně nepřítel. Mírně se odkutálel na stranu a počkal, než postava dojde až k němu. Ta dorazila na místo, kde prve ležel, a zůstala stát. Zřejmě věděla, že tam byl, a nyní znejistěla, že už je jinde. Namířil na ni a vystřelil jehlici. Tichou a na blízko velmi účinnou zbraň.

Postava se okamžitě sesunula k zemi a přestože si myslel, že nemohla svojí skupině dát žádné informace o jeho poloze, spatřil asi čtyři „červené fleky“, které mířily přímo k němu. Odhadoval, že nepřátelé jsou menší postavy, a proto jim tolik nevadí písečná bouře. Postavil se na „čtyři“ a snažil se utéct. Ale ony čtyři červené fleky šly neustále za ním. Zřejmě také měly infra dalekohledy.

Nemělo to cenu. Neustále se přibližovaly. Zastavil se a připravil se k útoku, čekal na místě.

Nepřátelé evidentně nepoužíval žádnou taktiku. Šli přímo na něj. Ani se ho nesnažili obklíčit. Využil toho a těsně předtím, než by byli přímo u něj, se prudce odkulil na stranu a pak se skokem dostal za jejich záda. Vypálil bez míření několik šipek. Dva se skáceli k zemi a ostatní dva utekli.

Bez otálení vyrazil pryč. Než přijdou posily, které tu někde mohly být, ale také ne. Duny překonával naprosto vyčerpán. Plazil se, dokud mu stačily síly. Pak omdlel vyčerpáním.

Probudil se, když bouře polevovala. Rychle se dalekohledem rozhlédl kolem. Nikdo nikde. Jak když utne, skončila i bouřka. Zapnul přenosný počítač a snažil se s jeho pomocí objevit někoho z jeho jednotky. Nikde nikdo. Ticho a mrtvo. Přežil jenom on. Zatím, poopravil se.

Opět zkontroloval okolí. Do rohů pomyslného čtverce o hranách něco kolem třiceti metrů umístil detektory pohybu a připojil je k malému výsadkářskému samopalu. Vše připojil na počítač, aby byl samopal automaticky naváděn na vetřelce.

Po čtvrt hodině měl sestavený komunikační systém. Ten pak připojil na počítač, a zatímco obranný systém nechal pracovat na pozadí, snažil se spojit s centrálou. Nic. Trochu poopravil automatické nastavení koordinátů. Nic. Ticho.

Bezmocně kopl do paraboly. Už pro něj neměla cenu. Vysílací konvektor se při bouřce asi poškodil. Nasál z trubičky v dýchací masce pár doušek vody. Pokusil se vysát ty poslední zbytky a uvažoval, jestli má riskovat a vrátit se pro vodu k mrtvým klonům, ale pak se rozhodl, že je to příliš nebezpečné. Teď se musí co nerychleji dostat k silotrafu. Co možná nerychleji, protože mu asi co nejdříve dojde kyslíková láhev; což o to, alespoň částečná atmosféra tu je, sice půjde pomaleji, ale jakž takž bude moct dýchat. Ale horší byla radiace, kterou změřili, když byla jeho jednotka ještě celá.

Vypnul obranný systém a vyrazil k silotrafu. Podle poslední mapy, která zaplat' pánbů byla v paměti přenosného počítače, se tam snad dostane včas. Odhadoval, že ho čeká něco kolem deseti kilometrů, záleží, jak se v bouřce dostal daleko při ústupu před nepřítelem. Vyndal kompas a vyrazil.

Slunce nepřijemně žhne. Kilometr za kilometrem se sunu jenom dopředu, naboru na dunu a všelijak dolů. A slunce, to slunce, které je neustále naboře. Nevěřím, že mám nejmenší šanci, že přežiji. Příliš nevěřím, ale doufám. Sucho v puse. Jazyk je jak bruzný papír a já vím, že musím, prostě musím dojít.

Kyslíkovou láhev jsem nechal někde za sebou. Prázdnou.

Snažím se popadnout dech, neztratit naději. Musím dojít k silotrafu. Tam je vysílačka, kterou budu moct odhyslat zprávu.

Padám na zem a jen s obrovským vypětím sil se zvedám. Opravdu musím tu zprávu odhyslat.

Nechal jsem počítač analyzovat přepadení nepřítelem. Až podezřele dlouho trvalo, než udělal rozbor. Nechtěl jsem věřit vlastním očím. Jednoznačný závěr potvrzoval moji domněnku, že se nepřítel nedorozumíval pomocí přístrojů. Ani počítač totiž nezachytil žádné standardní vlny komunikačních zařízení. Odpověď na otázku, jak mohli tak přesně vědět, kde jsem, byla jednoduchá. Zato ale méně uvěřitelná.

Já sám jsem jim říkal, kde jsem. Oni mne prostě cítili. Cítili moje myšlenky. Ale nedokázali říct, co si myslím, co chci udělat, jinak by mě hned dostali.

A já teď musím, za každou cenu, musím dojít k vysílačce a oblásit kontakt s novou a ztracené účinnou zbraní...

Duny překonávám naprosto vyčerpán. Vzpomínám na jednotku, na klony a přemýšlím, proč jsem jim nikdy nedal jména, proč? I když jsme vlastně jedno měli – Harry Wolver. Ale to je dávno, tak dávno...

Teď se jenom snažím přežít, já, Harry Wolver...

Nejhorší je, že mám pocit, jako bych chodil neustále dokola... Ale doufám, pevně doufám, že to zvládnou...

©1998 Josef Berger

Povídka ze soutěže Nejlepší přítel člověka

Citrón

Zdeněk Randa

Průzkumná kosmická loď zaparkovala na oběžné dráze třetí planety této sluneční soustavy. Všechny přípravy na průzkum už byly hotové. Čekalo se jen na rozkaz kapitána. Připraveno bylo osm průzkumných graviletů, vybavených vším potřebným a pracujících v automatickém režimu. Každý měl přeletět nad určenou částí a jen výjimečně musel průzkumník do něčeho zasahovat. Jinak mohl letět kudy chtěl a kam chtěl. Průzkumný let byl vyměřen na celou otáčku planety.

Zanedlouho jsem na příkaz velitele odstartoval na průzkumný let nad povrchem planety. Ta byla vcelku obyčejná, vhodná pro kolonizaci i k těžbě nerostných surovin. Byly zde oceány i jezera a také řeky. Byla to však planeta velmi kameňatá a písčnatá. Taková duna, i když by správně měla být porostlá nějakou vegetací. Na první pohled nic nebránilo, aby se zde vegetace vyvinula a rozšířila.

Let probíhal normálně, až do doby, kdy jsem mezi kopci zahlédl zelené údolí. Značně jsem si oddechl. Už jsem si myslel, že je tato planeta bez života. Navedl jsem gravilet na přistání v jeho blízkosti. Všude bylo spousta kamení a písku, stejně to bylo i v tomto údolí, kterým protékal malý potůček tryskající přímo z kamení a dál prudce padající po obrovských vyhlazených balvanech.

Přistál jsem necelé dva kilometry od údolí na malém návrší. K zelenému údolí jsem se vydal pěšky. Zastavil jsem se hned na okraji a pozoroval všechnu tu zeleň. Všechny rostliny i stromy rostly přímo z písku. Sešel jsem až mezi první stromy a pozoroval nepřehledné množství různých tvarů. Nejen keřů a stromů, ale i neobvyklé množství tvarů listů.

Zarážející pro mě bylo, že na jednom jediném stromu nebo keři bylo několik různých tvarů listů. Nebyl zde ani jeden jediný květ nebo plod. Jen samé listí. Nerostla zde ani tráva, jen stromy a keře.

Sedl jsem si na zem a zády se opřel o jeden z kmenů. Strom nebyl moc vysoký a svou korunou vrhal pěkný stín. Nebylo slyšet žádný ptáčích zpěv, ani se nikde neozýval bzukot hmyzu. Celý tento podivný les působil dojmem sterility. Už jsem nějaký ten les viděl. Tento byl podivný, zkrátka nějaký jiný.

Po několikahodinovém letu jsem si mohl dovolit trochu odpočinku.

Jídlo jsem s sebou neměl, zůstalo v průzkumném graviletu, ale ve vnější kapse skafandru jsem měl citrón, který mi dala Marta, jedna z programátorek, s níž jsem se často stýkal. Ve volném čase se věnovala pěstování plodin ve skleníku na palubě.

Pohlédl jsem na displej. „Žádná červená.“ Odpojil jsem signalizaci a poté i přilbu od skafandru a z kapsy vylovil citrón spolu s univerzálním nožem. Citrón jsem oloupal a ukrajoval plátky, které jsem olizoval, cucal a pomalu jedl. Chtěl jsem si tuto situaci a názor na okolní prostředí trochu ujasnit. Taky jsem dával čas technice k záznamu a prozkoumání okolního prostředí.

Citrónovou slupku jsem měl v klíně a jádra bezmyšlenkovitě vyplivoval do písku. Ihned mě napadlo, že bych to neměl dělat. Jsem zde poprvé a už se chovám jako nezbedný turista.

Natáhl jsem ruku abych jádro z písku vzal. K mému údivu mi před očima zapadlo do písku, aniž jsem se ho dotkl. Nevěřicně jsem na místo zíral. Napřed jsem si pomyslel, že je tam nějaký brouk, červ nebo něco podobného. Následně jsem provedl několik operací s osobním počítačem a diagnostickou jednotkou. Počítač prověřil všechny moje příkazy, ale nic, co by mohlo ohrozit můj život, neidentifikoval.

Pozoroval jsem místo, kde jádro zmizelo. Měl jsem dojem, že se tam něco děje. Jednotlivá zrníčka písku se pohybovala. Stále jsem místo pozoroval a vůbec jsem nebyl připraven cokoli podniknout v případě nebezpečí.

Z písku pomalu začal vyrůstat výhonek. Oddechl jsem si a napětí v mých svalech povolilo. Nebyl jsem dosti znalý toho, jak vypadá mladý citroník, ale předpokládal jsem, že je to právě to, co z písku vyrůstá. Trochu jsem se uklidnil a pozoroval rostoucí stromek. Vyrůstal přesně tak, jako by byl zachycen pomalu běžící kamerou a tento záznam potom přehráán zrychleně. Stromek vyrostl do metrové výšky a potom se jeho růst zastavil. Na jedné z větvíček se objevil květ. Několik minut se rozvíjel a potom všechno strnulo.

Jen mě tak napadlo, že květ musí být opylován. Co květ opyluje v této sterilní oblasti? Pozoroval jsem všechno a napínal jsem sluch. Neslyšel jsem nic, co by mi připomínalo letící hmyz, kolibříka nebo něco jiného, co by mohlo být opylovačem. Potom se květ začal pohybovat. Objevil se

maličký citróněk, úplně zelený a pomalu se začal nafukovat jako dětský nafukovací balónek. Dosáhl velikosti normálního citrónu a růst se zastavil. Citrón začal pomalu žloutnout. Právě v tom okamžiku, když dostal tu správnou barvu, se vše zastavilo. Přímo to svádělo plod utrhnout.

Opatrně jsem k němu vztáhl ruku. Citrón se zakrýval jako by chtěl upadnout. Dal jsem ruku pod něj, aby neupadl do písku. Sotva jsem tak učinil, odpadl od větévky. Měl jsem jej v dlani a prohlížel si jej ze všech stran. Měl jednu zvláštnost, po celou dobu na něm byl květ, který neuvadl, ani neodpadl. Sotva jsem na to pomyslel, květ se odědil a spadl do písku.

Nevycházel jsem z údivu a znova si sedl, ani nevím, kdy jsem se postavil. Mimovolně jsem se podíval na chronometr. Celý tento růst trval necelých devět minut. V dlani jsem měl citrón, který vyrostl na této planetě před mýma očima. Napadlo mě, jestli má také jádra. A tak jsem jej oloupal a jedl jako ten od Marty.

Jádra měl, ale tentokrát jsem je všechny schoval i se slupkou k těm původním. Měl jsem za to, že pro vědce to bude oříšek je od sebe rozeznat. Pociťl jsem i škodolibou radost z toho, jak jim zamotám jejich vědecká bádání.

Přehlédl jsem celý tento úsek vegetace a nasadil si ochrannou přilbu, zapnul skafandr i kapsu a zamířil ke svému graviletu. Když jsem k němu po půlhodinovém stoupání dorazil, znovu jsem se obrátil, abych si ještě údolí prohlédl. K mému údivu všude v okruhu sto metrů od místa, kde jsem seděl, kvetly květy citroníku. Zaraženě jsem zůstal stát a přemýšlel, co to všechno znamená.

Stál jsem a nevěřícně na to všechno zíral. Jediné, co jsem viděl nebo cítil, bylo to, jak jím citrón, ale nebyla v tom kyselost. Pro mě to mohlo znamenat jen jediné. Ten les – nebo co to je – mě volá zpět. Naznačuje mi, že nemám odcházet. Naznačuje, že mě potřebuje a je ochoten mi poskytnout i vše, co potřebuji. Proto všechno kvete a já z toho mám tak silný pocit. Musel jsem se silou vůle ovládnout, abych neutekl zpět k lesu. S podivnými myšlenkami jsem se donutil jít ke graviletu.

Nastoupil jsem a vznesl se nad údolí. Citroníkové květy se z místa mého pobytu šířily na všechny strany. Na místě, kde jsem seděl, se už pomalu objevovaly zelené citróny. Na nejvzdálenějších místech se teprve nalévaly pupence květů.

„Já se vrátím,“ řekl jsem nahlas a víceméně pro sebe, ale přitom jsem měl silný pocit, že ten les mě slyší.

Zamířil jsem na oběžnou dráhu

k naší pozemské kosmické lodi. Už mně očekával kapitán i s celou posádkou. Sotva jsem vystoupil z graviletu, rozsvítily se šipky na podlaze, vytyčující cestu k biokaranténě. Za sklem místnosti se tísnila a postřkovala snad celá posádka.

Přes interkom se ozval kapitán: „Porušil jste hned několik předpisů, jste si toho vědom? Zcvoknul jste nebo co?“

Nezmohl jsem se na nic, jen jsem pokrčil rameny. Kapitán po mém gestu pokračoval a jeho tvář začínala značně brunátnět. „Po návratu expedice vás předám soudu, vždyť ohrožujete celou posádku. Do té doby budete izolován v karanténě.“

Zaprotestoval jsem: „Ale kapitáne, já zde chci zůstat...“

Kapitán zbrunátněl a víc mě neposlouchal. Oslovil ho někdo z posádky, na koho jsem nevěděl. Ale interkom zůstal zapnutý, a tak jsem je alespoň slyšel.

„Kapitáne,“ bylo slyšet ten hlas, „nemyslím, že by to mělo vážné následky. Bez toho jeho neprozřetelného kousku bychom nic nepoznali. A pokud by byla vyslána průzkumná jednotka, stejně by to dopadlo podobně. Ten les by stejně něco podnikl, jen aby se s nimi spojil.“

„To je mi jasné taky, ale on si sundal přilbu a víte vy, kolik sem mohl zanést různých mikroorganismů? To je prostě biohazard. To je neomluvitelné. Ohrožuje celou posádku, nehledě na to, že předpisy musí respektovat. Neumíte si představit, v jak nebezpečné situaci se teď nacházíme.“

„Vím to naprosto přesně, zrovna tak dobře jako vy.“

„Nemá cenu o tom diskutovat, předpisy jsou jasné.“

„Kapitáne, za dávných dob – když se ještě námořníci plavili na lodích – bývalo zvykem, pokud někdo porušil zákony, byl vysazen na pustý ostrov.“

„Co tím chcete říct?“ zeptal se kapitán nasušeně.

„Nic, jen tolik, že na Zemi ho čeká soud a vězení. Víte dobře, že se zas tolik neprovinil, aby si zasloužil spoustu let v kriminále.“

„Chcete ho snad nechat tady?“ zeptal se kapitán s takovým údivem, jaký dosud ostatní členové posádky nikdy na jeho tváři neviděli. Kapitána sledovali téměř všichni, neboť nikdy nezvyšoval hlas a teď skoro řval. No, neřval, ale mluvil velmi hlasitě.

„Ano, nechte ho tady. Jsme výprava, která má dělat průzkum pro kolonizace. Tahle planeta je

vhodná a stejně sem za pár měsíců dorazí spousta vědců a já se domnívám, že oni karanténu dodržovat stejně nebudou. Tak jako tak, kdyby tam bylo něco, co ohrožuje lidský život, už by dávno bylo po něm.“

„Jenže kolonizovat má lidstvo a ne jednotlivci. Nedokážete to pochopit?“

„On je přece lidstvo! Za ním sem přijdou další. On je jen první. A já, já se sem taky vrátím!“

„Ne! Nic takového nebylo v plánu a navíc je to jednoznačné porušení předpisů.“

„Na tom přece snad vůbec nezáleží. Zahynulo nám dvacet šest členů posádky a zbývají nám už jen dvě soustavy k prozkoumání, snadno to zvládneme i bez něj. Přivezeme spoustu informací pro kolonisty. Stejně sem přijdou.“

Najednou všude zavládlo souhlasné ticho. Kapitán přemýšlel a nacházel další a další argumenty pro svá tvrzení. Nacházel je asi proto, že chtěl, ale v hloubi duše připouštěl i protiargumenty. Najednou pronesl: „Tak já se sem taky vrátím.“ A potom ještě pokračoval: „Na přípravu k odletu máte jednu hodinu, potom odlétáme k další soustavě! Člen posádky, který porušil předpisy, bude vysazen.“ Poté odešel.

Všude nastal shon. Členové posádky za tu hodinu napěchovali můj gravilet potravinami a dalšími potřebnými věcmi. Loučili se se mnou jen přes okno izolace. Téměř nikdo nic neříkal, ale bylo mi jasné, že se sem vrátí všichni. Jenže ta, kterou jsem očekával nejvíce, ta se se mnou rozloučit nepřišla. Strašně mě to mrzelo, ale pevně jsem věřil, že i ona se sem vrátí. Nastoupil jsem do přetíženého graviletu a odstartoval. Když jsem se dotkl graviletem atmosféry, odstartovala i jejich loď. Jakmile jsem ztratil spojení, zamířil jsem k zelenému údolí. Gravitační motor skučel přetížením, ale bez poruchy řádně přistál na úplně stejném místě. Tady se právě rozednívalo.

Otevřel jsem přechodovou komoru a vyvlékl se ze skafandru. Právě, když jsem se chtěl vydat dolů, ozvalo se z vnitřku graviletu podivné šramocení. Bezmyšlenkovitě jsem sáhnul po zbrani, kterou jsem před chvílí odložil i se skafandrem. V průlezu se objevila rozčuchaná hlava Marty.

Vykřikl jsem radostí úplně bez sebe a vrhl jsem se k ní. Padla mi do náruče a já ji líbal. Opětovala mi polibky a mezi nimi se mi snažila vysvětlit, jakým způsobem z paluby uprchla a schovala se v nákladním prostoru graviletu.

Naprosto mě to nezajímalo. Hlavně, že byla tady. Neměla skafandr. Jeho odejmutí z držáku je hlášeno do řídicího střediska, a tomu se musela

vyhnout.

Vzal jsem ji za ruku a společně jsme se rozběhli dolů k lesu. Les nás vítal spoustami citrónů. Všude, kde to jen šlo, byly samé citróny.

Zasmála se. „To by byl příliš kyselý život. Mám semínka od všeho co jsem na palubě sehnala. Nosili mi je všichni, i kapitán mi dal. Jenom nevěděl, že s tebou odletím.“

Společně jsme zamířili mezi stromy a Marta mi mezi nimi utíkala, začali jsme se honit. Když jsem ji konečně dostihl, nebo vlastně když se konečně nechala chytit, objali jsme společně jeden silný kmen. Potom jsme se o něj opřeli zády a Marta mi připomněla Zemi. „Nepamatuji si, jestli v některém arboretu bylo tolik stromů jako tady. A to jsem je viděla úplně všechny.“

„Podobal se některý pozemský strom nějakému tady?“

„Ne. Určitě ne. Tyto vypadají tak fantasticky,“ řekla s úsměvem a s radostí.

Naklonila se ke mně a já ji objal. Zůstali jsme tak spolu několik minut. Ze stromu se k nám naklonilo několik větviček s citróny. Strom nám je nabízel. Natáhl jsem ruku pod citrón a ten mi spadl do dlaně.

Měl jsem na něj chuť, ale neměl jsem ho čím oloupat. Mezitím se mi kolem krku omotala větvička. Vzal jsem ji a šetrně ji odstranil. Potom se mi ale omotala kolem prstů ruky. Marta ji přikryla svou dlaní.

Oběma projel podivný vzdech. Zvláštní podivné vzdechnutí. Nebyl to zvuk a přesto jsme to oba slyšeli. Udiveně jsme se na sebe podívali. Strom k nám vztahoval své větve, dotyk listů působil, jako by nás hladilo to nejjemnější prachové peří. Měli jsme při tom zvláštní pocit, jakoby k nám někdo promlouval. Přitulili jsme se ke kmeni těsněji.

„Ten les přemýšlí,“ řekla Marta a znovu přitiskla tvář ke kmeni.

Udělal jsem totéž a ještě jsem přitom vzal Martu za ruku. Najednou jsme měli tisíce vjemů. Tisíce lásek, tisícínásobné štěstí. Rozuměli jsme si beze slov a les rozuměl zase nám, měli jsme stejné přání.

Neuplynul ani jeden rok a jednoho krásného dne jsme zaslechli podivný zvuk. Nesl se vzduchem široko daleko přes celý les a bylo jej zřetelně slyšet i v našem kamenném stavení. Vyběhl jsem ven a rozhlédl se po obloze ve směru přicházejícího zvuku. Na obloze nebyl jediný obláček, a tak jsem přistávací modul ihned uviděl. Přepadly mě smíšené

pocity a obavy. Neměl jsem však dostatek času se jimi zabývat. Přistávací modul náhle změnil směr letu a zamířil naprosto přesně k našemu stavení.

Přistál nedaleko. Vystoupila žena a kupodivu sama, bez jakéhokoliv doprovodu. Z graviletu moderního vzhledu i nového typu vzala rozměrný kovový kufr a postavila jej na zem do písku. Zamávala na mě a nastoupila zpět do graviletu a vzápětí odletěla. V písku po ní zůstal jen kufřík.

Pomaloučku jsem se k němu vydal a pokukoval po obloze, kde se zvolna zmenšoval odlétající gravilet. Nakonec jsem se rozhodl, popadl kufřík a odnášel jej do našeho kamenného příbytku.

Teprve tam jsem jej v přítomnosti své ženy otevřel a s překvapením jsem zjistil, že se jedná o moderní typ komunikátoru s pěknou rozměrnou obrazovkou.

Přestal jsem váhat a stiskl tlačítko pro zapnutí přístroje. Na obrazovce se vzápětí objevil obličej mně neznámé ženy a za ní bylo vidět několik dalších lidí i část interiéru řídicí kabiny lodi.

Začalo zdlouhavé vyjednávání a můj selský rozum byl poražen, neboť neznal vztahy a souvislosti. Mé myšlení nebylo ekonomické a navíc na mě byli velmi dobře připraveni. Jak psychicky, tak logicky. Bylo nasnadě, že jsem podlehl a zcela zřetelně jsem si to uvědomoval. A navíc mi byly všechny souvislosti polopaticky vysvětleny. Nedomáhal jsem ubránit tuto planetu před nástupem pozemské ekonomiky.

Je faktem, že jednání se táhlo několik dnů. Technicky mohli použít jakoukoliv sílu, aby nás odstranili. Měli na to dostatek prostředků a my jsme byli v podstatě bezbranní. Ale snad jim o to ani nešlo. Potřebovali mě zlomit tak, abych spolupracoval. A povedlo se jim to. I když má spolupráce byla sporná.

Nastoupily týmy vědců a rozlezly se všude kolem. V písečných dunách začínalo růst město. Zatím nemělo jméno. Říkalo se mu město. Rostlo jako z vody včetně skladů, laboratoří a ostatního technického vybavení.

Les spolupracoval. Všechno rostlo jako z vody a z celého pozemku se stal jeden jediný překrásný skleník. Rostlo zde najednou všechno a bylo nutno popravdě říct, že se všichni starali. A

vypadalo to, že i les je velice spokojen. Alespoň se tak choval. Lidé mu poskytli dostatek vhodných podmínek k dalšímu růstu a on poslouchal. Rozrůstal se všude dokola a překročil další kopcovité duny.

Dva roky šlo všechno jako po másle a lidé i les se cítili spokojeně. Tak, jak se rozrůstal les, tak se museli na planetu přivážet námezdní dělníci, technické vybavení a vše ostatní, co souviselo s produkcí. Fabrika na ovoce a zeleninu jela naplno. Zastavovalo se tu čím dál více kosmických lodí a vznikaly nové a nové potřeby. Les se rozrůstal na jednu stranu a město na druhou a všechno spolupracovalo. Lidé i les se cítili v nesmírné pohodě.

S přílivem nových dělníků vznikaly stále nové potřeby, a tak se budovalo, rozšiřovalo a upravovalo. Objevovaly se drobné komplikace, které se vždy nějakým způsobem daly vyřešit. Jednoho dne se zde objevil problém drog. Zatím si je dělníci přiváželi s sebou a tento problém řešila policie vždy stejným způsobem, dokud někoho nenapadlo tajně pěstovat mák a konopí. Nepřišlo se na to samozřejmě hned a ve své podstatě nikomu nevadilo, že si někdo pěstuje tyto rostliny pro svoji vlastní potřebu, samozřejmě kromě policie a vedení firmy. Všechno se zhroutilo v den, kdy někoho napadlo na les nasadit námel.

Les v ten den zešílel.

Všichni, kteří toho dne pracovali na plantážích, zemřeli. Les se zhroutil, slehl a stal se prašný, jedovatý a agresivní. Vše živé, co se nacházelo v jeho dosahu, zahynulo. Do dvou dnů byl les mrtvý a stala se z něho šedivá, strašidelně pokroucená změt prašného a páchnoucího shnilého dřeva.

Za další dva dny stačil vítr rozfoukat tento jemný prach po celém městě a okolí. Nikdo a nic nepřežilo. Na oběžné dráze nebyla v ty dny žádná kosmická loď, ale ta první, která přiletěla, dopadla špatně. Umírající posádka však stačila varovat všechny ostatní kosmické lodě, takže už nikdo nepřistál.

Někde hluboko v oceánu si něco obrovského, zeleně světélkujícího povzddechlo: „Měl jsem je strašně rád a budou mi chybět, ale bolelo to, všechno přece jen nesnesu.“

©1998 Zdeněk Randa

KNÍŽNÍ PUTNA

Mloci už jsou tady

Tak se zase sešel rok s rokem a máme tu – stejně jako loni – sbírku vítězných prací soutěže o Cenu Karla Čapka s příznačným názvem Mlok. Ve sbírce najdete po prvních pěti povídkách a krátkých povídkách, které doplňuje vítězný román.

Co se od loňska změnilo? Pokud jde o kvalitu zveřejněných prací, zůstalo vše při starém s mírnou tendencí ke zhoršování. Pokud jde o redakční práci, ta se rok od roku lepší, takže letos už lze po této stránce vytknout zodpovědným i ostatním redaktorům jen pár drobností.

Pavel Obluk už se za léta svého psaní vypracoval na ostříleného harcovníka CKČ. Proto ani nepřekvapí jeho vítězství v kategorii povídka. *Probabel* je klasická Oblukova tvrdá sci-fi, ve které hrdina žije na jakési planetě, kde se setká s nezvyklým jevem. Nevím, jestli takové příběhy sedí nejlépe vkusu poroty, možná bych se přimlouval, aby Pavel Obluk zkusil napsat zase něco jiného. Tenhle styl příběhů už mu jde, takže psaní dalších s touto kostrou už mu nedá nic nového. Pokud by se chtěl ovšem psaním živit, mohl by se možná vypracovat na stoneovskou úroveň.

Jiní je klasická amatérská práce s řídkým dějem, ve které o nic nejde. Lehce sentimentální příběh je nahozen šablonovitě, hrdinové jsou jednobarevní a ploší, takže se čtenář pohybuje v kulisách jakéhosi stínového divadla. Druhé místo této povídky je tedy spíše vyjádřením názoru poroty, že drsných či treskutě vtipných příběhů už bylo v CKČ prozatím dost.

Ani *Gloriál* Václava Škvora nedokázal překročit stín fanouškovského nadšení. Po stránce literární nepřináší nic nového, po stránce dějové vlastně také ne. Svět, ve kterém všichni lžou, mohl tuzemci něco říct jako alegorie na režim kdysi dávno před deseti lety. Dnes nezbývá než pokrčit rameny a obrátit list.

V soutěži po odmlce zabodoval i Stanislav Švachouček s *Elixírem smrti*. Lehce humorném příběhu odrážejícím naši mafiánskou současnost si pohrává s myšlenkou elixíru života a smrti. Ani on nepřináší nic převratně nového, narážky na dnešní

realie navíc jeho povídce po pár letech hodně uberou na švandě.

Pavel Houser umí psát lépe, než jak to předvedl v *Útěku Kassandry*. Našroubování cyberpunku do antických reálií působí velmi prkenně a na můj vkus příliš rušivě. Ani změna některých homérovských reálií není příliš účelná.

Zatímco v povídkách už můžeme sledovat odklon od akčních úderů, v krátkých povídkách ještě přežívají jakés takés ostatky tohoto vyčerpaného proudu. *Stovka* Petra Valáška k nim zajisté patří. Takovéhle věci jsem čítával na pionýrském táboře blahého času. Z této povídky trčí jako zlomená žebra vlivy Ondřeje Neffa a Rigor mortis. Sentimentálně tuctový závěr však dává tušit spíše Eduarda Martina nebo Zdeňka Volného.

Lehce humorný prvek je zastoupen povídkou Petra Stančíka *Výsada žijících*. Myslím, že vám příliš neprozradím, když řeknu, že tou výsadou je zemřít. Pokud jde o příběh samotný, máme zde zase po čase nějakou časovku, která si hraje s paradoxy způsobenými tempomany. Ani tento příběh nedokázal přinést nic nového. Schopnostem osamocených kutilů, kteří doma ukutí převratný vynález, věří dnes snad už jen člověk nepoznamenaný večerníčkovým seriálem A je to!

O bloupém Honzovi a jednorožci Michaele Bronce ukazuje, k čemu všemu se může překladateli a autorovi hodit práce s překladem knihy. MiB načtené prvky přerovnal a zahustil, čímž vznikla kaše aspirující na stupně vítězů letošního ročníku.

Zkoušky Martina Heislera ve mně vyvolaly dojem, že je napsal zkoušející zdcený úrovní znalostí svých svěřenců. Svou zlost vylil do kotlíku, do kterého přisypal tu humor komunální, onde humor hospodský, aby vše rozčísil naivistickým závěrem. Připomnělo mi to Martina kříženého se Švandrlíkem.

Přítel havranů Pavla Housera se pohybuje od poeovské mystiky až po houserovský psychoanalytický humor, přičemž se mu to daří poměrně plynule. Dalším typickým prvkem je hra s podobně

znějícími slovy, kterou autor provozuje nejen v poezii, ale i v próze. Osvěžující je i rozumná délka povídky, protože na větší ploše už by tento námět působil rozvlekle.

A konečně jsme se dostali k románům a novelám. *Na střepech skořápek světa křepčím* je klasický příběh z pera Jany Rečkové. Jak je vidět, její styl je již natolik vypracovaný, že zaujal nejvíce členů poroty.

antologie: *Mlok 1998*. Obálka: *Luisa Klose. Rigor mortis & Nová vlna, Praha, 1998, 256 str., brož., 109 Kč.*

-jtp-

Krysa v pekle

Tak Jim di Griz se nám vypravil do Pekla. A to doslova, protože tak se jmenuje planeta, kam jeden šílený vědec posílá nepohodlné osoby, které mají posloužit jako potrava pro jedno z jeho já.

I když už není Nerezová krysa nejmladší, stále ještě má co říct v otázce boje se zločinci usilujícími o nadvládu nad světem. A tam, kde Jimovi síly nestačí, vypomůžou mu spolehlivě další příslušníci jeho rodiny. Čímž mimochodem naznačují, že Harry Harrison pro tuto chvíli skoncoval s psaním předkráčování Jimových příběhů a pro změnu sepsal zase jedno pokračování.

Jak už to tak ve světě budoucnosti chodí, najde se dost lidí, kteří nemají do čeho píchnout. Pokud jsou navíc pohádkově bo-

hatí – jako třeba Jim a jeho rodina – můžou se nechat zlákat ke členství v nějaké té sektičce. Tím samozřejmě pomohou nejen své hříšné duši, ale i měšci záludného vynálezce, který za takto získané peníze financuje zkázu světa. K té samozřejmě nesmí dojít, a zde se Jimovi a spol. otvírají vrata k dalšímu dobrodružství. Boj za světový klid je totiž jeho parketou.

Jak už je v Harrisonových akčních oddechovkách běžné, dostane se (pravděpodobně mladistvému, pro kterého je tento typ příběhů určen) čtenáři před zraky příběh okořeněný nebezpečím, cestováním a vilnými lepými děvami. Kdo čeká víc než oddech, ať zkusí v knihovně zalovit po něčem jiném.

Harry Harrison: Stainless Steel Rat Goes to Hell. Obálka: Walter Velez. Tor, New York, 1997, 253 str., brož., \$5,99.

Nové knihy v Putně — SF

E. R. Burroughs:	Vražedná šachovnice na Marsu		
Robert Holdstock:	Brána ze slonoviny, brána z rohu,	Polaris,	1998, 159,- Kč
Ondřej Neff:	Klon '98,	Milenium,	1998, 149,- Kč
Andre Norton:	Přístav mrtvých lodí,	Laser	
Terry Pratchett:	Zajímavé časy (17. díl <i>Zeměplochy</i>),	Talpress,	1998, 169,- Kč
Dan Simmons:	Endymion		
Arkadij a Boris Strugačtí:	Město zaslíbených,	Baronet	
Amy Thomsonová:	Virtuální dívka,	Talpress,	1998, 169,- Kč
Kurt Vonnegut:	Časotřesení,	Argo	

Nové knihy v Putně — Záhady

	Řeky na Marsu,		1998
Michael French:	Akta X plná omylů,	Talpress,	1998, 158,- Kč
Milan Kruml:	Fascinující záhady,		189,- Kč

Ediční plány na rok 1998

Hynek

P	Douglas Adams:	Stopařův průvodce po galaxii
	<i>nový překlad, brož.</i>	
	H. P. Lovecraft:	Ctluhu
	<i>povídky, 1. vyd., brož.</i>	

Brána

- Luc Burgin: Omyly vědy
zneuznání géniové, smůla vynálezců, váz., 139,- Kč
- Jerry Dennis: Když padají trakaře
záhady a zajímavosti oblohy v průběhu čtyř ročních období, váz. 179,- Kč
- Ray Nolan: Sedmé zjevení
věštby a předpovědi světoznámých jasnovidců, astrologů a šamanů pro léta 1998, 1999 a 2000, váz. 167,- Kč

Milenium Publishing

(století české sci-fi)

- Karel Čapek: Válka s mloky, Továrna na absolutno – vyšlo
- Jan Weiss: Dům o 1000 patrech, Zrcadlo, které se opožďuje – vyšlo
- J. M. Troska: Zápas s nebem 1.-3. díl – vyšlo
- František Běhounek: Akce L, Dům zelených přízraků
- Vladimír Páral: Země žen, Romeo a Julie 2300
- Čestmír Vejdělek: Úsměv želvy, Do tmy se neohlédni
- Josef Nesvadba: Blbec z Xenemünde a nejlepších 25
- Jaroslav Veis: 6 měsíců in ulna etc...
- Zdeněk Volný: Neděle na prodej, Zlatá past plná času
- Ondřej Neff: Největší vodvaz v dějinách svangu
- Jiří W. Procházka: Totální ztráta rozměru

Magazín záhad č. 1/98

Před prázdninami se ve stáncích PNS objevil nový časopis: Magazín záhad. Má stejné zaměření jako časopis Fantastická fakta – tedy záhady a věci tajemné. Jeho náplní jsou však především rozsáhlejší texty, které by se do normálního časopisu ne-

vešly. Právě vydané první číslo obsahuje následující články: Pekelná děťátka, Krvežíznivé oko bohyně zla, Za oponou budoucnosti, Létaující hlava, Ve znamení magie, Poklady a záhady Země české.

Magazín záhad bude vycházet jednou za čtvrt roku, cena výtisku je 64,90 Kč.

ZT

Stephen Baxter v českých překladech

[stav k 20. 5. 1998]

Povídky vydané v časopisech

- Časoprostorová jámain Ikarie č. 3/98 (spol. s Ericem Brownem)
- Hrdinain Asimov's č. 1/96
- Měsíc číslo šestin Ikarie č. 1/98
- Mravenčí lidé z Tibetuin Ikarie č. 3/96
- Nejlepší zbrojin Ikarie č. 3/94
- Vakuové diagramyin Ikarie č. 5/94
- Vorin Ikarie č. 12/96

Autorský medailonek

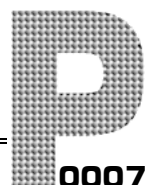
byl otištěn v Ikarii č. 2/96

-HAL-

Spoléháte na recenze?

Dříve, před mnoha lety, jsem kupoval z žánru sci-fi téměř vše, co vyšlo. Tehdy před mnoha lety toho nebylo moc. Po roce 1989 se otevřela stávilka a produkce sci-fi u nás narostla do obrovských rozměrů. Brzy bylo jasné, že na nákup všeho, co bych chtěl mít, mi nebudou stačit peníze ani místo

v knihovně. Výběr bylo nutno zúžit. Pokud jsem o knize něco nevěděl předem nebo neznal autora, tak jsem nekoupil, ale počkal na nějaké doporučení. Buď od známého nebo na recenzi. Jsou díla, jejichž hodnocení je v recenzích a názorech

téměř jednoznačné. Ale jsou také knihy, o nichž si každý myslí něco úplně jiného. Stačí si přečíst názory čtenářů v Ikarii. Tátáž kniha se může ocitnout zároveň ve stejném čísle Ikarie v popředí jak na žebříčku nejlepších, tak i nejhorších knih. Vzhledem k tomu, že do ankety se počítají hlasy čtenářů nejrůznějšího zaměření a zájmů, je to pochopitelné.

Člověku však více zamotá hlavu, když si na několika místech přečte recenze nebo hodnocení na tutéž knihu a hodnocení je diametrálně odlišné. Stalo se mi to už nejednou, a já jsem pak nevěděl, co si o knize myslet. Jistě, nejlepší by bylo knihu koupit, přečíst ji a pak už bych věděl. Jenže při dnešních cenách a mém chronickém nedostatku

času není toto řešení optimální. Co když měla pravdu ta recenze, která knihu zatracovala?

Nedávno jsem na tento problém narazil znovu. U nás v knihkupectví ležela poměrně dlouho kniha Virtuální dívka. Jméno autorky mi nic neříkalo, ale podle textu na obálce jsem byl v pokušení knihu koupit. Ale každý ví, co se píše na obálku. Koukal jsem na ni několikrát, ale stále jsem se nemohl rozhodnout. A pak jsem si přečetl v AmberZinu stručné hodnocení v přehledu nových knih. Bylo zdrcující¹⁾. A já jsem se rozhodl, že tedy ne. Včera jsem koupil novou Ikarii a co tam nevidím: recenze na Virtuální dívku a má 4 1/2 hvězdičky²⁾. A já ji nekoupil!

¹⁾Virtuální dívka – Amy Thomsonová. Talpress, brož. 311 stran, 169,- Kč.

„Jediný, kdo tuhle knihu začal číst, byl můj kolega, který tvrdí, že nebýt erární, tak šla po osmnácti přečtených stranách do koše. Chápu ho, mně bohatě stačila anotace a hlavně obálka.“

AmberZine 14. 5. 1998

²⁾Holka z počítače – „... Autorka se soustředila především na vnitřní svět umělé bytosti a dala si důkladnou práci s jeho vybudováním i líčením jeho vývoje, ...“ „...Zkrátka, má to sílu a věrohodnost...“

Hodnocení: ****1/2 (Riša ***)

Ikarie 7/98

ZT

VĚDA A TECHNIKA V PUTNĚ

Putna na prahu 3. tisíciletí

Délka života

World Health Report předpovídá, že průměrná délka života se zvýší z dnešních 66 let na 73 roky v roce 2025. Navíc se očekává, že úmrtí mezi dětmi do 5 let se sníží z 21 milionů v roce 1995 na 5 milionů v roce 2025.

Telefonování po Internetu

Telefonování s využitím Internetu se stává realitou. Rada společností jako AT&T, Deutsche Telecom nebo Telecom Finland již poskytuje tuto novou službu a další firmy se na ni připravují. Společnost Datamonitor vypracovala studii podle které bude v roce 2002 v Evropě a USA přenášeno pomocí Internetu 10% dálkových telefonních hovorů. Toto odvětví by mělo zaujmout 1% objemu telekomunikačního trhu. Druhým faktorem, který doprovází boom internetového telefonování, je prodej hardware, který slouží k přenosu hlasových služeb. Obrat z prodeje těchto zařízení je odhadován na dva a půl miliardy dolarů v roce 2002.

Další výzkum Měsíce

Člověk již několikrát stanul na povrchu Měsíce, ale po zkrácení výdajů NASA byly projekty týkající se našeho souseda omezeny. Nyní přichází další projekt nazývaný EuroMoon 2000, který počítá s dalším výzkumem Měsíce a možná, že by za nějaký čas mohli na Měsíci trávit dovolenou ti z horních 10.000.

Celá mise by měla začít v roce 2000 startem nosné rakety ARIANE-4. Přistávací modul se má trefit na okraj Jihopólového kráteru, kde slunce svítí nepřetržitě. Přistávací modul bude vážit 250 kg a předpokládá se využití roveru tak jako u Pathfinderu (Sojourner rover). Hlavní náplní řídicího centra modulu bude zkoumání povrchu a atmosféry Měsíce. Jakmile se získají potřebné údaje, bude moci následovat osidlovací mise a snad se najde dostatek kapitálu, aby se za přispění evropských států mohla na Měsíci vybudovat stálá stanice.

ZT

Přijdou ohebné monitory?

Stále více konstruktérů elektronických firem je nespokojeno se současnými rozměrnými a těžkými monitory. Ploché obrazovky sice už jsou na trhu, zatím však vycházejí velmi draho, protože struktura takového displeje je velmi složitá, výrobní technologie drahé a procento zmetků vysoké. Britská firma CDT proto napřela své úsilí na

vývoj polymerů, které po vybuzení elektrickým napětím dokážou vyzařovat světlo. Monitory založené na této technologii označované jako LEP by mohly být nejen ploché a lehké, ale dokonce i ohebné. Do tržně využitelné podoby však zatím má systém LEP ještě velmi daleko.

ZT

Nejstarší dárky na světě

Vykopávky ze skalní jeskyně v centrálním Rift Valley v Keni nabízejí dosud nejlepší svědectví o tom, že chování dnešních lidí má své základy v Africe před 40.000 lety. Archeologové tu v jeskyni nazývané Enkapune Ya Muto našli kamenné nástroje. Jejich stáří bylo určeno na přinejmenším 46 000 let, možná až 50.000 let. Je to je nejstarší doklad primitivní lidské technologie výroby kamenných nástrojů.

V téže jeskyni byly objeveny také korále. Jsou jen nepatrně mladší, asi

Mt. Kenya, jedna z hor Rift Valley

40.000 let, a jsou to nejstarší ozdoby, jaké kdy byly nalezeny. Jejich význam spočívá v tom, co vypovídají o chování lidí před 40.000 lety. Jsou to zřejmě dary, určitá forma umění a odměny v tehdejší společenské řádě. Někteří vědci se domnívají, že pravěké korále naznačují, že první lidé byli v obtížném prostředí semknuti v těsnější společnost. Jiní se domnívají, že korále mohou být nejranějším příkladem primitivní měny.

ZT

Objev nenulové hmotnosti neutrina

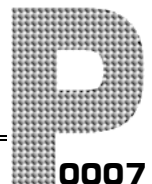
Neutrino patří mezi nejmenší, ale zřejmě nejzáhadnější elementární částice. Jejich existenci předpověděl v roce 1931 švýcarský fyzik Wolfgang Pauli. Na rozdíl od všech ostatních elementárních částic neutrina velice snadno pronikají veškerou hmotou, a proto se nedají takřka vůbec zachytit. Proto se předpokládalo, že neutrina mají zřejmě nulovou hmotnost.

První přírodní neutrina se pokoušel zachytit od roku 1970 Raymond Davis na dně zlatého dolu Homestake v americkém státě Jižní Dakota. K jejich registraci vyvinul zvláštní detektor, který představuje nádrž s perchloretylémem. S chlorem v této obyčejné kapalině totiž neutrino reaguje – a tím se prozradí. Hloubka víc než půldruhého kilometru pod zemí je nezbytná k odstínění ostatních částic kosmického záření. Davis zachycoval neutrina, která vznikají uvnitř Slunce, avšak dostával jich pouze třetinu ve srovnání s množstvím, které teoretici předpovídali. Další lapače, které postupně vyrostly v Japonsku, Itálii a Sovětském svazu, používající jiné látky, mají jenom trochu lepší výsledky – získávají od Slunce okolo poloviny uvažovaného množství neutrin.

Jak si máme tento rozpor, který fyzici důvěrně nazývají neutrinový sluneční skandál, vysvětlit? Původně se hledalo vysvětlení v nepřesnosti teorie termonukleárních reakcí, ale nyní se zdá, že neutrina vypadají jinak, než jsme si dosud mysleli.

Naši Zemi neustále bombardují částice kosmického záření. Některé se rozpadají ve výškách 20-10 kilometrů při střetávání s molekulami atmosféry. Tam z nich vznikají všechny možné částice včetně neutrin, které pak dopadají na Zemi na ploše několika kilometrů čtverečních.

Začátkem června letošního roku oznámil mezinárodní tým 120 fyziků pracujících v Japonsku pod vedením Japonce J. Tokuzy a Američanů H. Sobela a J. Stona, že během 537 dnů měření zachytil 4.700 neutrin z nižších vrstev atmosféry. Detektor nazvaný SuperKamiokande leží na dně dolu kilometr pod horou Ikena, severně od Tokia. Neutrino tam zachycují v gigantické nádrži s 50 tisíci tunami vysoce čisté vody, která je obklopena citlivými světelnými detektory. Mnoho miliard neutrin prochází SuperKamiokandem každou sekundu nepozorovaně, ale občas se nějaké strefí do atomového

jádra, což způsobí malý, ale zřetelný záblesk světla. Je zvláštní, že nejmenší hmotnost, která kdy byla změřena, byla změřena jedním z největších vědeckých přístrojů, který kdy byl sestaven.

Specialisté z Japonska, USA, Německa a Polska zjistili, že tato neutrina mají hmotnost, sice nepatrnou, zatím nezměřenou, ale rozhodně něco váží. Přitom během svého letu neustále oscilují a svou hmotnost mění. Pod horou Ikena se podařilo zaznamenat nejen neutrina, která přicházejí z výšek přímo nad hlavou, nýbrž i z ostatních směrů, přičemž z protilehlé strany proletí středem Země a urazí asi 20 tisíc kilometrů. Ovšem čím přicházejí z větší vzdálenosti, tím je jich méně, až z protilehlého prostoru jich přichází jenom polovina ve srovnání s množstvím z míst přímo nad hlavou. Tento rozdíl způsobují oscilace – při delším letu se neutrina několikrát změň, jednou jsou viditelná a podruhé neviditelná.

Neutrina z kosmického prostoru mají tedy nejspíš dvě různé hmotnosti a z jedné do druhé se dostávají skokem. Stejně se asi chovají i neutrina ze Slunce a ze supernov, ale u nich to bude obtížnější prokázat. Naproti tomu hmotnosti standardních elementárních částic zůstávají stejné, nepřeskakují.

Jaká je skutečná hmotnost neutrina se zatím neví. Jsou mnohem lehčí než dosud nejlehčí známá částice – elektron. Ale vzhledem k jejich chování a změnám hmotnosti dá asi ještě hodně práce stanovit konkrétní hodnotu.

„Je to objev desetiletí, který radikálně pozmění naše názory na stav, strukturu a vývoj vesmíru,“ hodnotí doktor Grygar. „Předně se zdá, že oněch devět desetin či více hmoty vesmíru, kterou nemůžeme vidět, nepředstavují pouze neutrina, jak jsme si dosud mysleli, ale podle mého názoru i další neviditelné částice. Ovšem dokud není stanovena absolutní hodnota klidové hmotnosti neutrin, zůstávají všechny možnosti otevřené.“

Kosmologové se domnívají, že nejstarší neutrina vznikala už v prvních zlomcích sekundy po velkém třesku. Měla by tedy nést svědectví o prapočátku vesmíru, a proto mají odborníci o jejich zachycení veliký zájem.

Hmotnost neutrin také vysvětluje, proč se astronomové nemohli dříve dopočítat, kolik váží vesmír. Ten má mít při své rychlosti expanze určitou hmotnost, ale suma hmotností všech hvězd, planet a dalších objektů ve vesmíru včetně prachu,

dává jen deset procent předpokládaného výsledku. Neutrino podle nové teorie představují zbývajících 90 procent.

Zkoumání neutrin by tedy mohlo vést k objasnění, z čeho se skládá hmota vesmíru, kterou nemůžeme spatřit – mluví se o skryté hmotě. Astrofyzici totiž vypočítali, že veškerá viditelná hmota vesmíru představuje desetinu, možná dokonce jenom setinu jeho předpokládané hmotnosti. Jinými slovy – až 99 procent hmoty vesmíru se před našimi zraky skrývá, přičemž tato neviditelná hmota spolu s hmotou viditelnou drží pohromadě všechny kosmické objekty včetně galaxií. Jestliže platí teorie velkého třesku, pak je neutrin ze všech částic v kosmickém prostoru nejvíc. Proto se astrofyzici domnívají, že takřka všechnu hmotu vesmíru tvoří gigantické množství těchto nicotných částic.

Na tyto výzkumy navazují pozorování z Hubblova kosmického teleskopu. Ta ukazují, že skryté hmoty není tolik, aby zabrzдила rozpínání vesmíru, které nastalo po velkém třesku, a naopak přivodila smršťování. Vesmír se bude pravděpodobně věčně rozpínat, i když stále nižší rychlostí. Velký krach nepřijde nikdy, ani za stovky miliard let.

Protože je neutrin ve vesmíru tak velké množství, mohla mít jejich celková gravitace významný vliv na formování galaxií. Neutrino by mohla být zodpovědná za vymizení většiny antihmoty, která existovala v raném vesmíru. Tím umožnila vznik hvězdy a planet v stabilním tvaru, jak je známe dnes.

Fyzici se shodují na tom, že tyto objevy mohou přispět i k naplnění jejich dávného snu – ke sjednocení čtyř známých sil. Ve vesmíru totiž známe síly gravitační, elektromagnetické a silné a slabé interakce v atomových jádrech. Už Albert Einstein se od třicátých let až do své smrti pokoušel zformulovat tzv. unitární teorii pole („teorii všeho“), která by jednotným způsobem popisovala všechny přírodní síly. To se mu nepodařilo. Až nyní se k této metě vědci pozvolna přibližují.

Důsledky zjištění nenulové hmotnosti neutrin si dnes těžko dokážeme představit – podobně jako lidé v minulém století netušili, co přinesou objevy rentgenových paprsků či elektřiny. Přesto Jíří Grygar předpovídá: „Myslím, že všechny tyto objevy naznačují jakousi symetrii přírody vyššího druhu, než jsme čekali.“

ZT

ZÁHADY V PUTNĚ

Výsledky voleb

Letošní předčasné volby do poslanecké sněmovny přinesly také jednu záhadu. Nebo snad alespoň skutečnost, která je velice nepravděpodobná.

Ve třech okresech došlo k tomu, že v každém z nich získali Republikáni a DŽJ přesně stejný počet hlasů – Karlovy Vary 2664, Domažlice 1295 a Uherské Hradiště 2105. Událost, jejíž pravděpodobnost je mizivá. Ale teoreticky to možné je (teoreticky to tak mohlo dopadnout ve všech okresech). „Během voleb hlasovalo 5,969.505 voličů v 89 okresech pro 13 stran. Dvě na sobě nezávislá pracoviště Akademie věd pro MF Dnes pomocí velmi výkonné techniky vypočítala, že pravděpodobnost takovéto trojnásobné shody je od 1:10.000 po 1:6,7 milionu. Teoreticky by se tedy taková náhoda mohla opakovat nejdříve po de-

seti tisících voleb, tedy někdy kolem roku 42 000.“ (MF Dnes 26. 6. 1998)

(Nehodlám komentovat uvedená čísla, ale rozptýl výsledků je také pozoruhodný – já bych se přikláněl spíše k té vyšší hodnotě. Je to spíše otázka metody výpočtu než „velmi výkonné techniky“.)

Ihned se vynořilo podezření na zmanipulování výsledků. Volební komise překontrolovaly hlasy a veškeré podklady byly převezeny k další kontrole Ústřední volební komisi. Vše bylo v pořádku, žádný podvod v tom nebyl, volby proběhly regulérně. Výsledek je platný.

Opravdu věříte, že něco tak nepravděpodobného mohlo nastat a že v tom není žádná záhada?

ZT

HLÁSNÁ PUTNA

Sci-fi klub J. M. Trosky v Mladé Boleslavi vyhláší mezinárodní literární a výtvarnou soutěž na téma:

Čas chutí

Loňský ročník soutěže nám připomněl, že myšlenka na jídlo je všem lidem velice blízká. Hlavně to musí být něco, na co máme chuť. Přitom představa o tom, co je dobré, může být velice rozdílná. Každý má prostě jinou chuť. To platí o nás, lidech a dalších obyvatelích naší planety. Ale co mimozemšťané. Nebo roboti. Jejich chuti (nebo chutě?) si snad raději ani nepředstavovat. Nebo ano? Ale chuť nemusí být jenom na jídlo. Člověk (a nejen člověk) může mít chuť i na jiné věci. A to už ponecháme na vaší fantazii. Doufáme, že vás bude téma chuti inspirovat.

Je tu další ročník mezinárodní literární a výtvarné sci-fi soutěže pro všechny, kdo mají nápady a chuť (opět chuť) psát. Uplynulé ročníky soutěže nás přesvědčily, že vás je takových mnoho, a tak věříme, že i tentokrát něco vyberete ze svých šuplíků nebo že si najdete chvilku času a něco nového napíšete, namalujete či jinak vytvoříte.

Soutěž bude probíhat ve dvou základních oblastech:

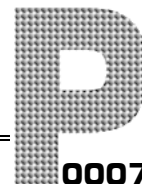
- a) literární (povídky, novely, romány, básně, dramata, scénáře)
- b) výtvarné (obrazy, kresby, komiks, sochy, modely, počítačová grafika, film)

Přesnější rozdělení do kategorií věkových i jiných provede organizační výbor soutěže až po její uzavěře podle došlých prací.

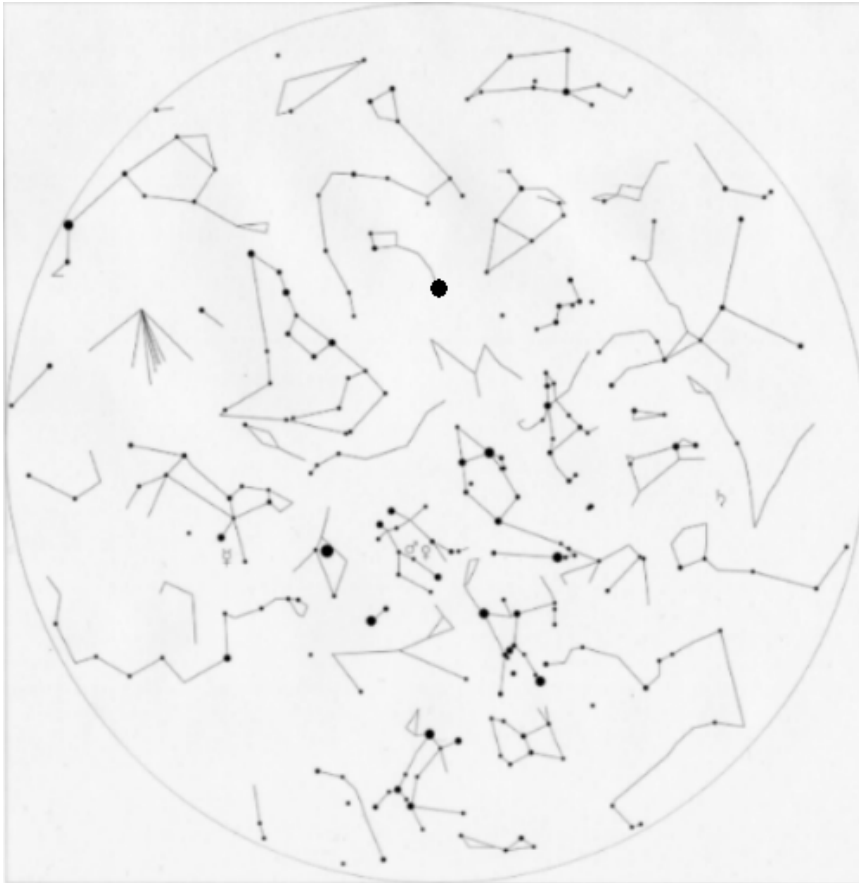
Přijímají se pouze práce dosud nikde nepublikované. Výtvarná díla je třeba zasílat v 1 exempláři, literární díla (v češtině nebo slovenštině) ve 3 exemplářích nebo raději na disketě 3.5" (ve formátu pro editory pracující pod MS-DOS/Windows). Organizátoři si vyhrazují právo na jedno uveřejnění zaslaných příspěvků. Z nejlepších prací bude sestaven sborník, který obdrží zdarma nominovaní účastníci soutěže, ostatní si jej budou moci objednat za sníženou cenu.

Uzávěrka soutěže je 31. 3. 1999. Vyhlášení výsledků proběhne začátkem léta 1999.
První tři soutěžící v každé kategorii budou finančně odměněni (500 – 200 – 100 Kč)

Práce do soutěže zasílejte na adresu: Zdeněk Töpfer
V Rokli 154
293 01 Mladá Boleslav, Česká republika

HVĚZDY V PUTNĚ

Červenec v obrazu

Protože si všichni naši hvězdáři vzali dovolenou a protože je už vlastně stejně konec července, původně tady ani žádná hvězdná rubrika být neměla. Nakonec mi to ale nějak přišlo líto, takže jsem sehnal aspoň hrubý nástin situace ke dni uzávěrky tohoto čísla (poledne 29. července 1998).

Pokud byste snad měli problémy s orientací, tak vezte, že se jedná o pohled směrem k jihu a že Polárka je ta velká tečka kousek nad středem.

Názvy souhvězdí nenajdete, protože tam žádné nejsou. I tak si ale myslím, že vznikla pěkná směsice piktogramů, která se bude líbit i těm, kdo hvězdy nesledují.

-jtp-

Obsah

Večer se sci-fi – červen + úvodník	1
Josef BERGER: Voda a písek, písek a voda.....	2
Zdeněk RANDA: Citrón	5
antologie: Mlok 1998	9
Harry Harrison: Stainless Steel Rat Goes to Hell.....	10
Nové knihy v Putně	10
Ediční plány na rok 1998	10
Magazín záhad č. 1/98	11
Stephen Baxter v českých překladech.....	11
Spoléháte na recenze?.....	11
Věda a technika v putně.....	12
Putna na prahu 3. tisíciletí.....	12
Objev nenulové hmotnosti neutrina.....	13
Záhady v Putně.....	15
Čas chutí.....	15
Hvězdy v Putně	16

Putna / 7. číslo / 1998 / 7. celkem

Vydává: klub J. M. Trosky Mladá Boleslav pro své členy a příznivce.

Vychází: každou 2. středu v měsíci.

Náklad: několik málo výtisků.

Toto číslo vyšlo: 29. 7. 1998.

Uzávěrka příštího čísla: 2. 9. 1998.

©1998 SF klub J. M. Trosky MB

Zpracovalo: DTP studio PES

Redakční rada:

prezident: Jiří T. Pelech
viceprezident: Zdeněk Töpfer
sekretář: Zdeněk Randa
technik: Slavoj Ševců

Adresa: Zdeněk Töpfer, V Rokli 154
293 01 Mladá Boleslav

emajl: putna@vecnost.cz

Internet: http://putna.vecnost.cz